

Preventieve werking sociaal werk dempt personeelstekorten

Resultaten substitutiescenario
Prognosemodel Arbeidsmarkt
Zorg en Welzijn

Preventieve aanpak sociaal werk werkt!

ABF heeft in opdracht van VWS in het kader van onderzoeksprogramma AZW een [prognosemodel](#) ontwikkeld om tekorten op de arbeidsmarkt te ramen.

Hierin is aangetoond dat sociaal werkers een belangrijke schakel zijn in de oplossing om tekorten in de zorg aan te pakken. Dit blijkt uit het substitutiescenario dat ABF heeft doorgerekend waar onder meer is gekeken naar de kansen van een brede uitrol van preventie vanuit de benadering van positieve gezondheid. Door inzet van sociaal werkers worden verbindingen tussen mensen gelegd waardoor eenzaamheid afneemt en het welzijn en de gezondheid van mensen verbeteren, waardoor het beroep op de zorg afneemt.

In het substitutiescenario zien we dat (onder andere) de inzet van meer sociaal werkers leidt tot een minder groot personeelstekort in de zorg. Naast de preventieve aanpak van sociaal werkers is preventie en het zo licht als mogelijk organiseren van zorg, een kansrijke oplossing voor de hele sector. Verdere extramuralisering, substitutie van de 2e naar de 1e lijnszorg, ambulantisering dragen allemaal bij aan een meer effectieve verdeling van werk.

Eerder concludeerde [AEF](#) al na het onderzoeken van andere landen en sectoren dat substitutie en preventie het meest effectief zijn om arbeidsmarkttekorten in de sector zorg en welzijn op te lossen.

Deze prognoses van onderzoeksbureau ABF zijn een bevestiging van deze conclusie.

Toelichting Prognosemodel

Het prognosemodel is door ABF Research ontwikkeld in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de partners in het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (AZW) en RegioPlus. Concreet gaat het dan om de samenwerkingsverbanden van regionale werkgevers in zorg en welzijn, de landelijke sociale partners (arbeidsmarktfondsen) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Het coronabasisscenario

De economische ontwikkeling in de twee corona-gerelateerde scenario's zijn gebaseerd op de scenario's van het Centraal Planbureau. Voor de demografische ontwikkeling is aangesloten bij de scenario's die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft laten ontwikkelen in het kader van de Staat van de woningmarkt. In het Corona-basisscenario is verondersteld dat de pandemie niet opnieuw opleeft en dat herinvoering van contactbeperkende maatregelen niet nodig is. Op korte termijn neemt in dit scenario het aantal geboortes af. Op middellange termijn neemt het aantal geboortes juist toe, vanwege een verondersteld inhaaleffect. Als gevolg van de pandemie en niet-verleende zorg is zowel op de korte als op de middellange termijn sprake van een hogere sterftekans. Daarnaast wordt rekening gehouden met een sterke teruggang in de internationale migratiestromen. Verder wordt uitgegaan van verzuimcijfers voor 2020 die enkele tienden van procenten hoger liggen dan in 2019. In het Corona-basisscenario wordt geen aanvullend effect op het gebied van arbeidsproductiviteit en zorggebruik verondersteld.

Het substitutiescenario

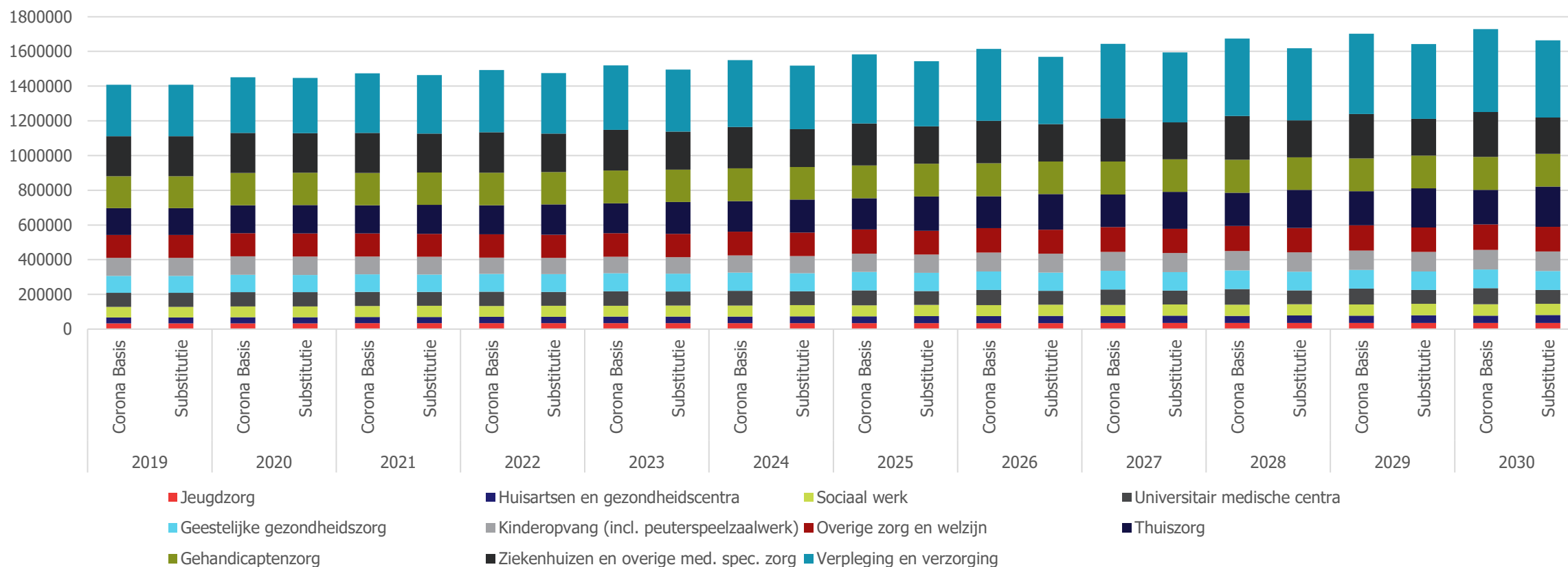
In de Referentieraming is substitutie al deels verwerkt in de prognose, namelijk door korte en langetermijn trends mee te nemen. In het Substitutiescenario worden de consequenties van mogelijke aanvullende substitutie zichtbaar gemaakt. Het is daarmee een 'what-if' scenario.

Dit scenario omvat onder andere (verdere) extramuralisering, substitutie van de 2e naar de 1e lijnszorg, ambulantisering en een preventieve aanpak van sociaal werkers.

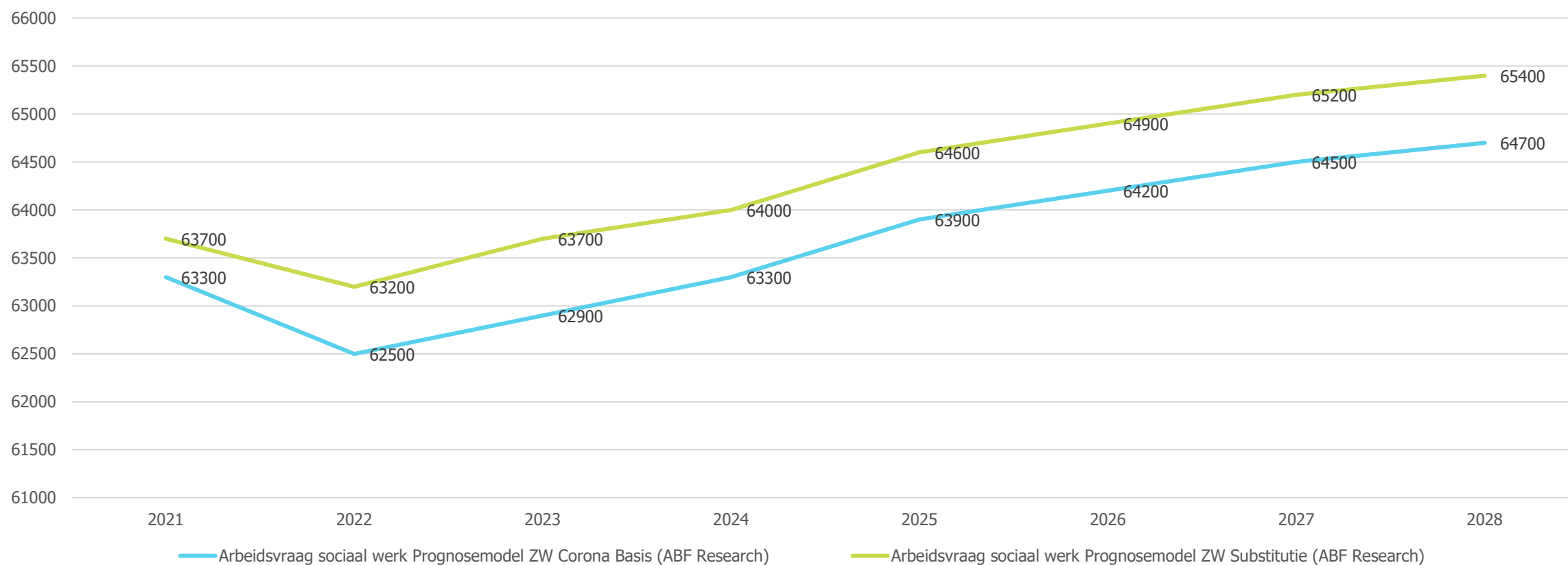
In het substitutiescenario zien we dat de arbeidsvraag in sociaal werk toeneemt ten opzichte van het coronabasisscenario. De arbeidsvraag in Zorg en Welzijn als sector neemt echter af in het substitutiescenario ten opzichte van het coronabasisscenario. Het arbeidsmarktsaldo (het tekort) is in dezelfde periode kleiner onder het substitutiescenario dan onder het coronabasisscenario.

Bron: www.prognosemodelzw.nl/

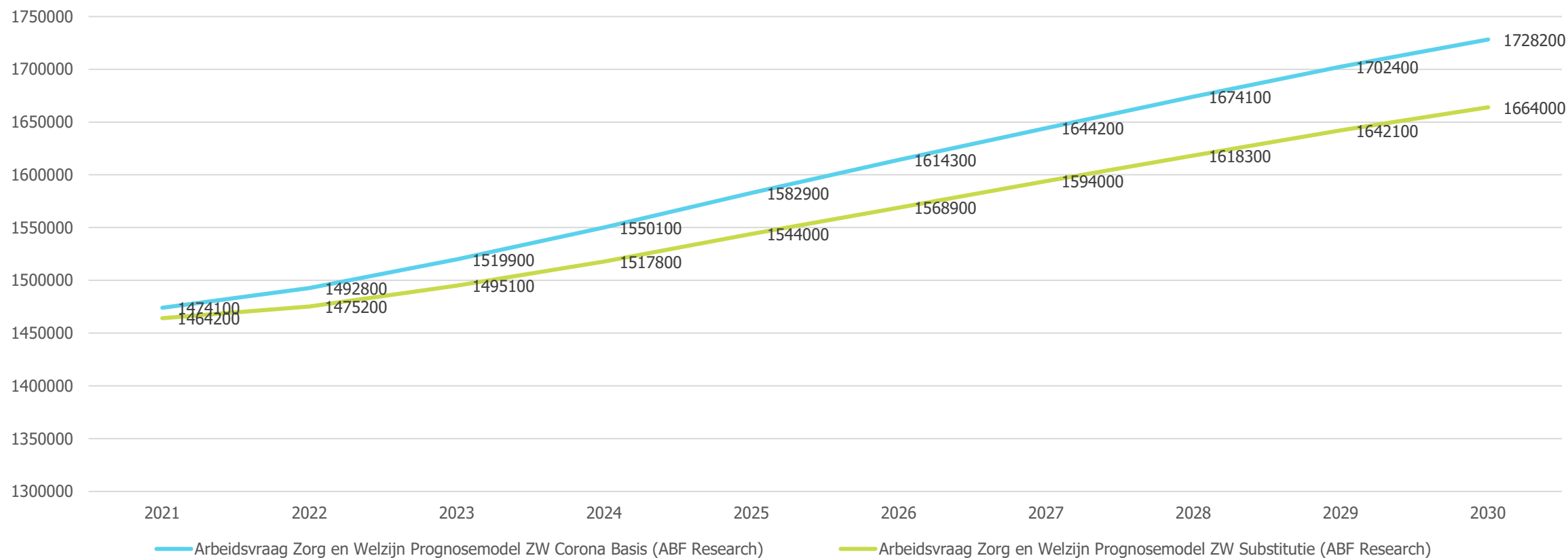
Omvang sector zorg en welzijn naar branche onder twee scenario's

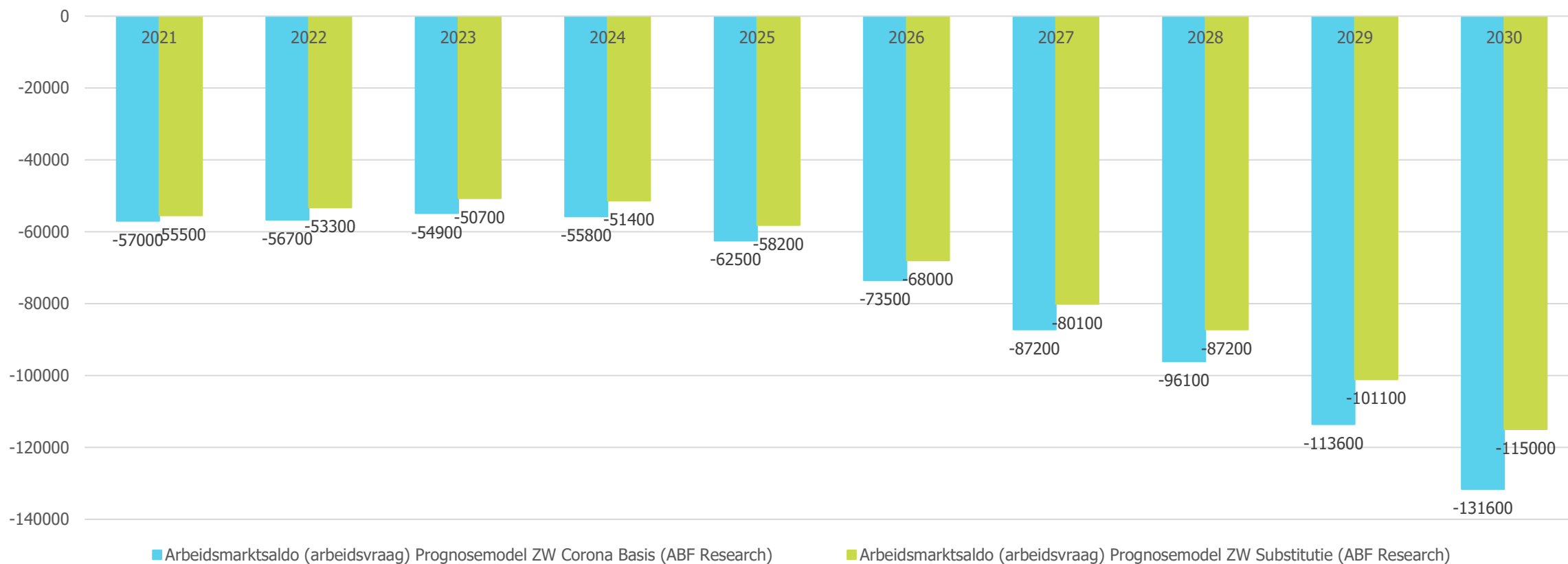
Prognose arbeidsvraag sociaal werk onder twee scenario's

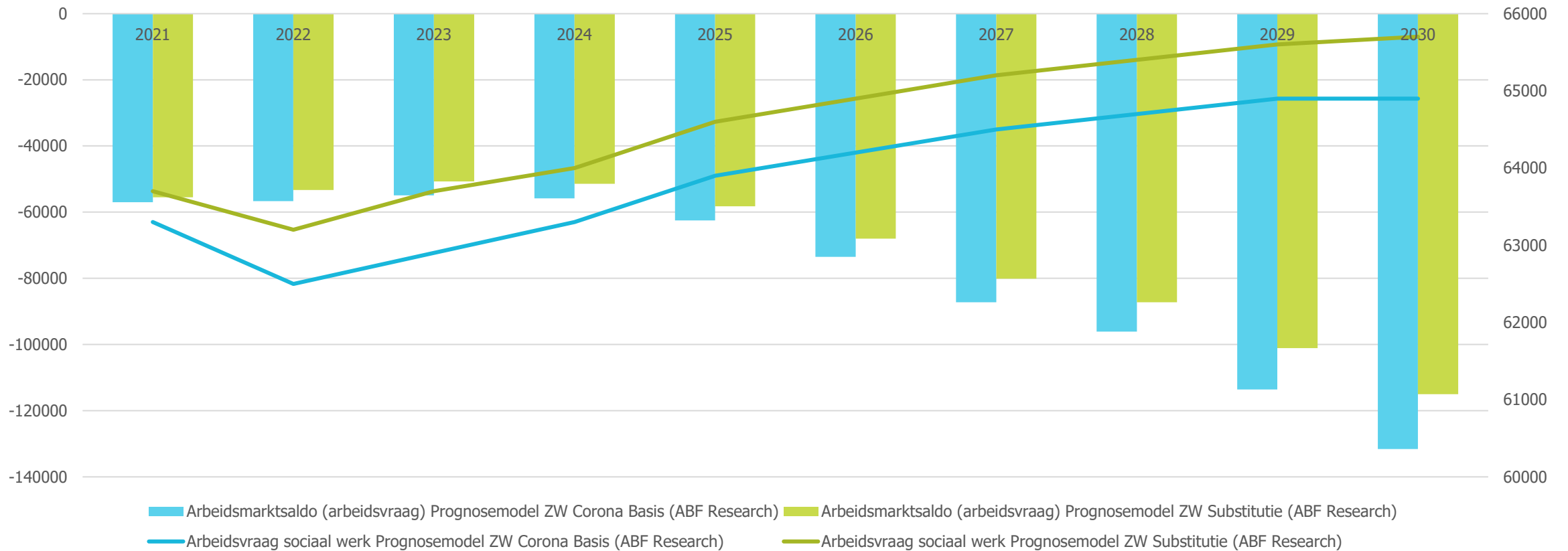
Prognose arbeidsvraag Zorg en Welzijn onder twee scenario's

Prognose arbeidsmarktsaldo onder twee scenario's

Combinatie prognose arbeidsmarktsaldo z&w en arbeidsmarktvrraag sociaal werk

Bron: ABF – www.prognosemodelzw.nl

26 januari 2021

Johan Siegert / Joris de Rooij

www.sociaalwerkwerkt.nl

sociaalwerkwerkt@fcb.nl

